

# BEWAAR HET PAND

**Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen**  
verschijnt eens in de veertien dagen

## Kommissie van redactie:

Ds. M. Baan, Zeist; Ds. G. Blom, Meerkerk; Ds. H. C. van der Ent, Katwijk aan Zee; Ds. R. Kok, Nijkerk; Ds. H. van Leeuwen, Urk; Ds. C. Smits, Sliedrecht-Centrum; Ds. D. Slagboom, Dordrecht-Centrum; Ds. M. C. Tanis, Barendrecht; J. van Heteren, Sliedrecht-Centrum en Joh. van der Lee, Alphen aan den Rijn.

## Redactie:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13, Meerkerk. Telefoon 01837-357

## Administratie:

Joh. van der Lee, Van Eeghenstraat 14, Alphen aan den Rijn, tel. 01720-3814, postrekening 704350, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het pand” te Alphen aan den Rijn. Abonnementsprijs f 6,— per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en voor Canada 3 dollar per jaar. Advertenties f 0,20 per m.m. Bij kontrakt korting.

## MEDITATIE

### De Leeuw uit Juda's stam Overwinnaar

*En één van de ouderlingen zeide tot mij: Ween niet; zie, de Leeuw, Die uit de stam van Juda is, de wortel Davids, heeft overwonnen, om het boek te openen en zijn zeven zegelen open te breken, Openb. 5 : 5.*

De Heere troost. Hij troost allen, die hun betraande ogen tot Hem opheffen. Dit heeft ook Johannes ondervonden. Hij weende. Hij weende zeer. Diep had het hem getroffen, dat niemand in staat was het boek te openen en zijn zegels te verbreken. Voor dit boek had Johannes een oog. In dat boek was vastgelegd hoe het in de wereld, in de kerk zal gaan. Het bevat de gehele wereldgeschiedenis tot haar einde toe in de eeuwigheidstoestand. Wie nu voldoet aan de door God gestelde eisen kan en mag dit boek nemen en tot werkelijkheid brengen wat er in geschreven staat. Nu blijkt er niemand te zijn. Dit raakte Johannes zo diep, dat hij zijn tranen niet meer bedwingen kan. Wat zal er nu van het rijk des Heeren terechtkomen? Zal het koninkrijk Gods niet tot zijn volkomenheid komen? Zullen de beloofde nieuwe hemel en aarde niet verschijnen? Zal de zalige eeuwigheidstoestand niet intreden?

De Heere ziet zijn tranen en Hij weet waarom er tranen zijn. Johannes wordt getroost. Rijk getroost. Johannes, er is er Eén, Die gerechtigd en bekwaam is het boek te nemen. Het te openen en de inhoud uit te voeren. Zie, de Leeuw, uit de stam van Juda. Welk een naam voor de Christus' Gods. Hij is niet een leeuw, maar de Leeuw. In sterkte is Hij niet te evenaren. Hij is de Moedige, de Sterke. Als een moedige leeuw trad Hij Zijn vijanden tegemoet en Hij overwon. Als de Paasvorst verliet Hij het graf. De duivel heeft Hij voor altoos in Zijn macht. Zonder Zijn wil kan de duivel niets doen. De wereld heeft Hij overwonnen. De macht en de kracht van de dood heeft Hij vernietigd. Hij is de Triomfator op alle fronten. Vandaar dat Hij Zelf tot Johannes sprak: „Ik ben dood geweest en zie, Ik ben levend in alle eeuwigheid”. Amen. Het is waar en zeker. Hij heeft overwonnen, alles wat de zaligheid van Zijn kerk in de weg stond. Hij nam de vloek van de wet volkomen weg, zodat de wet niet meer kan verdoemen en de dood niet meer doden kan. Hij is de Leeuw uit de stam van Juda. De ware Messias, Die Verwinnaar in de strijd is en Zijn volk de zegen geeft.

Deze grote Overwinnaar is naar het getuigenis van de ouderling ook de Wortel van David. Hij was uit David, maar David was ook uit Hem. Hij is Davids Zoon, maar ook Davids Heere. Die naam „Wortel van David” wijst op Zijn Godheid en de naam „Leeuw uit de stam van Juda” spreekt van Zijn mens-zijn. De samenroeping van deze namen, Leeuw en Wortel, verzekert ons, dat Hij de volledige bevoegd-

heid, de kracht en de waardigheid bezit om het boek der toekomst te ontzegelen. Als de tweede Persoon in het Goddelijke Wezen ontwierp Hij met de Vader en de Heilige Geest het raadsplan, dat in het boek geschreven staat. Als de Middelaar verwierf Hij door Zijn borgwerk het recht, het raadsplan ten uitvoer te brengen. Vandaar Zijn getuigenis: „Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde”. Op grond van Zijn arbeid kan de wereldgeschiedenis zich ontwikkelen. Is de toekomst van Gods kerk zeker. Zal niet het laatste woord zijn aan de duivel, maar aan God, D de historie schrijft. Johannes behoeft niet te wenen. Wat niet één van de engelen of mensen kan, wordt gedaan door de Leeuw uit de stam van Juda, de Wortel van David. De verwezenlijking van 's Heeren beloften en bedreigingen is toevertrouwd aan de sterke Held, Die overwonnen heeft en daarom nog overwinnen zal. Nu wordt daar nog weinig van gezien. Welk een vragen kunnen er niet leven in het hart? Gaat het wel goed in de wereld? Waar blijft nu de heerlijkheid van het koninkrijk des Heeren? Satans macht en heerschappij blijkt. Al meer terrein wordt aan de Heere en Zijn dienst ontzegd. Veel, zeer veel is er wat tot droefheid stemt in het kerkelijke leven. Ook in eigen hart is er zoveel wat terneerdrukt. De zonde van bedrijf en nalatigheid. Het zo menigmaal luisteren naar de stemmen van beneden. Het zo georiënteerd zijn naar de wereld. Hebt u van dit alles ook last? Of leeft u nog uit het beginsel van beneden? Bent u nog uit de aarde aards? Gaat uw eigen geestelijk welzijn en dat van de uwen u niet ter harte? Wee u, wanneer deze vragen negatief beantwoord moeten worden. U kent dan ook niet het wenen voor Gods aangezicht. U begrijpt en verstaat dan Johannes niet, wanneer hij met betraande ogen staat. Eén zaak is u nodig: de wedergeboorte. Staat toch dringend naar levensvernieuwing. Het leven uit de Heere zult u moeten bezitten. Dat leven openbaart zich in de droefheid naar God. In een zoeken van God. In een staan naar Zijn genade en heil. In het geleid en geleerd te willen worden door God. Wanneer dit werkelijkheid mag zijn in uw leven, kijk dan niet teveel naar beneden, noch in uzelf. Is er echter veel, zeer veel, wat u aangrijpt? Meent u, ziende op de werkelijkheid, dat u nog eenmaal zult omkomen? Blik op naar de hemel, daar is de Leeuw uit Juda's stam. Daar is de Wortel van David. Hij leeft! Hij regeert en zal Zijn almacht tonen. Hij zal niet laten varen het werk van Zijn handen. De

weg mag soms moeilijk en donker zijn. Hij ziet in gunst op die Hem vrezen. Hij blijft getrouw. Uw leven ligt veilig in Zijn doorboorde handen. En dan moge duisternis de aarde bedekken en donkerheid de volkeren, maar over u zal de Heere opgaan en Zijn heerlijkheid zal over u gezien worden. Niets zal u kunnen scheiden van de liefde Gods, welke is in Christus Jezus. Noch dood. Noch leven. Noch engelen. Noch overheden. Noch machten. Noch tegenwoordige, noch toekomstige dingen. Noch hoogte. Noch diepte. Noch enig ander schepsel.

De Leeuw uit de stam van Juda heeft overwonnen. Hij heeft het boek genomen. Het geopend en Hij volbrengt alles wat daarin geschreven staat.

M. C. Tanis

## 30 april 1969

**Zo de Heere haar spaart zal onze Koningin op** bovenstaande datum de 60-jarige leeftijd bereiken. Zij neemt de meest vooraanstaande plaats in ons land in. Het is vooral in onze tijd met al zijn gisting in binnen- en buitenland niet gemakkelijk om goed te regeren. In onze dagen van afval van God komt hoe langer hoe meer naar voren de verwerping van de normen van Gods Woord. Toch blijven deze gelden voor elk mens, ook voor onze vorstin.

De Heere gedenke haar met allen, die tot ons koninklijk huis behoren, in Zijn rijke genade, niet alleen op 30 april a.s., maar ook daarna. Hij moge haar en de haren zegenen met Zijn onwederstandelijke genade en haar nog vele jaren voor haar gezin en voor ons land en volk sparen.

B.

## VAN DE ADMINISTRATIE

In no. 26, 3e jaargang, deed Ds. Blom het verzoek of er mogelijk op verschillende plaatsen korrespondenten konden worden aangesteld om daardoor het abonnee-getal uit te breiden. Een enkele reaktie op dat verzoek ontvingen wij. Wij hebben direkt de namen en adressen van onze abonnees daar ter plaatse toegezonden. Zijn er meerderen, die dit goede voorbeeld willen volgen? Ook bleek ons de laatste tijd, dat verschillende abonnees één of meerdere adressen opgaven, die zich op ons blad wensten te abonneren. Wij zijn hen daarvoor dankbaar. Aan ons blad kan nog veel meer bekendheid gegeven worden, daarom doen wij een beroep op al onze abonnees daaraan mede te werken. Wij zien belangstellend uit en hopen, dat wij weer vele reakties mogen ontvangen. De betaling van het abonnementsgeld blijft gestadig aanhouden. Van nog vele abonnees verwachten wij spoedige betaling. Met veel dank vermelden wij, dat aan overbetalingen weer werd ontvangen f 177,25, wat ons steeds blijft bemoedigen. Ook hartelijk dank aan hen, die op ons verzoek de juiste adressen toezonden van de retour ontvangen bladen. Ons gironummer is 704350 t.n.v. Administratie „Bewaar het Pand”, Van Eeghenstraat 14, Alphen a/d Rijn.

v.d.L.

N.B. De boeken en bescheiden van de administrateur werden dezer dagen weer nagezien en in de beste orde bevonden. We zijn broeder Van der Lee en zijn medewerker, broeder A. Beuker, dankbaar voor alle arbeid, die zij verrichten uit liefde tot de beginselen, die door ons blad worden voorgestaan. De derde jaargang kon zonder tekort worden afgesloten. Zonder bijzondere financiële zorgen gingen we de vierde jaargang in. We hopen ook in de toekomst op de medewerking van onze lezers te mogen rekenen om het voortbestaan van Bewaar het Pand te verzekeren.

## De Christinnereis is voor jong en oud

7

Voor sommigen is het moeilijk te verwerken als men spreekt van de enge poort der waarachtige bekering. Daar Christinne toch al verschillende zaken heeft leren kennen tot blijdschap en zaligheid van haar hart, is het toch niet denkbaar, dat zij niet eerst tot bekering is gekomen. Of zouden wij hier moeten denken aan tweeërlei bekering?

Ja, dat is een gedachte, die zijn weerklank vindt in de Schrift. Tot Petrus heeft de Heere Jezus gezegd: „Als gij eens zult bekeerd zijn, zo versterk uw broeders”. Een les, die hem is gegeven toen hij reeds tot bekering was gekomen. Zodat van een eerste en van een tweede bekering gesproken kan worden.

Zonder bekering is het niet mogelijk tot het geloof te komen. Wie blijft liegen, vloeken en leven in allerlei andere zonden, kan niet komen tot het geloof, dat de wereld overwint. Velen bidden wel om bekering en worden niet verhoord, daar zij bij dat alles de ongerechtigheid aan de hand houden. Laat ons dan de raad van Daniël ter harte nemen, toen hij sprak tot Nebukadnezar: „Breek uw zonden af door gerechtigheid en uw ongerechtigheden door genade te bewijzen aan de ellendigen, of er verlenging van uw vrede mocht wezen”. Om te leven en te treden in de weg des verstands, heeft men in de eerste plaats de slechtheden te verlaten.

Wel ging het bij deze geestelijke vriendinnen in de eerste plaats om het uitwendig verlaten van de slechtheden bij het verlaten van de stad der ongerechtigheid. Maar, en bedenk het wel, dat deden zij door genade met een volkomen hart.

Maar de enge poort heeft meer betrekking op de waarachtige bekering, waarvan gesproken wordt in Zondag drieëndertig. Dan krijgt dat meer diepgang in ons hart en leven. Men leert de verdorvenheid van zijn onbekeerlijk bestaan, zoals de mens van nature is, steeds meer kennen. Van dag tot dag moet de oude mens gekruist, gedood en begraven worden. Want elke dag komt hij weer vanuit zijn verdorvenheid tevoorschijn om het nieuwe leven der genade te onderdrukken.

Maar hoe is het nu met onze Barmhartigheid gesteld? Ja, het is gegaan zoals zij vreesde, dat het zou gaan. Toen Christinne met haar kinderen binnen was, ging voor haar de poort dicht. De arme Barmhartigheid stond al die tijd buiten, bevende en wenende, uit vrees, dat zij zou worden afgewezen. En dat duurde lang, heel lang.

Wachten duurt altijd lang en vooral als men nogal voortvarend van aard is, en dat lijkt deze jeugdige vriendin wel te zijn. Toen haar oog open ging voor het geluk van Gods kinderen, liet zij er geen gras over groeien. Terstond trad zij handelend op door zich gereed te maken voor de grote reis naar de schone stad, om zo met Christinne mee te reizen.

Maar zou deze moeder nu haar geestelijke dochter vergeten?

Wel neen, zij pleit voor haar bij de portier Welbehagen. „Ach mijnheer”, zeide Christinne, „ik heb een vriendin bij mij, die nog buiten staat en die met hetzelfde doel als ik hierheen is gekomen. Zij is zeer verslagen van geest, omdat zij meent, dat zij gekomen is zonder geroepen te zijn, terwijl ik een uitnodiging heb ontvangen van de Koning der plaats, waar zich mijn echtgenoot bevindt”.

Ziet u wel dat de geestelijke familieband krachtig spreekt? De innige band der liefde doet hen voor elkander smeken tot de Heere. Het geestelijke leven moet al op heel laag peil staan, willen zij elkander vergeten.

Intussen begon Barmhartigheid zeer ongerust te worden, want de minuten schenen haar uren toe; zij belette dus Christinne nog meer in haar belang te zeggen door zelf de klopper te laten neervallen. En zij klopte zo luid en met zoveel kracht, dat Christinne er van opschrikte.

Toen vroeg de deurwachter: „Wie is daar?” „Dat kan niemand anders zijn dan mijn vriendin”, zeide Christinne.

Gelijk zij bij het verlaten van de stad elkander

tot zegen waren, zijn zij dat ook op de weg geweest en nu eveneens in de poort. Het is groot elkander tot zegen te zijn in het natuurlijke en in het geestelijke leven. Nu opende hij de deur en zag naar buiten, doch Barmhartigheid was in zwijm ter aarde gevallen, van angst, dat de poort voor haar niet zou worden ontsloten.

Het buiten staan met de gedachte voor eeuwig buiten gesloten te zullen worden, was haar te machtig geworden. En dat is ook niet te verwerken als het hart de Heere innig liefheeft. Hem te missen was haar bitterder dan de dood.

Door het staan voor een gesloten poort was Barmhartigheid niet in opstand gekomen. In haar hart moest zij bekennen, dat het rechtvaardig was. Maar het missen van de Heere, niet in te kunnen gaan in de stad van de grote Koning, trof haar ziel zo smartelijk en daardoor viel zij in zwijm ter aarde.

Vele godsdienstige mensen hebben helaas geen besef van het buiten staan in de grote dag des gericht. Weten dan ook niet wat het is vanuit deze nood een alarmgeschrei op te heffen tot de Heere om ontferming.

En zie, deze bedreefde van hart werd vanuit haar noodgeschrei tot de Heere verhoord. De portier Welbehagen had in zulke mensen een behagen, want hij wist wat het was in die nood te verkeren. Hij greep haar bij de hand en sprak: „Dochter, ik zeg u: Sta op!” En dat trof haar, haar hart werd er door geraakt, zodat zij weer in staat was op het vriendelijk spreken tot haar te antwoorden.

„Ach mijnheer”, sprak zij, „ik gevoel mij zeer zwak, ik gevoel ternauwernood dat ik nog leef”.

Het was voor deze bedrukte ziel als het ware een antwoord op de vraag: „Zult Gij wonderen doen aan de doden?” En ja, dat doet

de Heere, daarvan kan zij nu getuigen.

Het was dan ook tot haar bemoediging en versterking, dat de portier wees op hem, die eens gezegd had: „Als mijn ziel in mij overstelpt was, dacht ik aan de Heere, en mijn gebed kwam tot U in de tempel Uwer heiligheid”.

„Vrees dus niet, Barmhartigheid, want ik heb reeds van je gehoord. Gehoord van het werk der genade in het hart verheerlijkt. Maar sta op uw voeten, en zeg mij, waartoe gij hier gekomen zijt”.

O ja, het doel van haar reis weet zij wel te vertellen, al is zij naar de mens gesproken nog meer dood dan levend. Geen leed kan het ooit uit haar geheugen wissen, dat zij door de kracht van haar liefde tot de Heere is gekomen tot de onberouwelijke keus de Heere te vreesen.

Of de Heere haar liefheeft, weet zij nog niet, en dat moet u haar ook niet ten kwade duiden. Wacht maar, het zal haar wel duidelijk worden, dat zij de Heere lief heeft gekregen daar Hij haar eerst heeft liefgehad.

Hoor wat zij nu weet en zegt: „Ik ben gekomen om een deel te ontvangen, waartoe ik geen bijzondere uitnodiging heb gekregen, zoals mijn vriendin Christinne. Zij werd geroepen in de naam des Konings, ik kwam slechts op haar uitnodiging. Ik ben bevreesd, dat ik mij veel aanmatig”.

„Heeft Christinne er bij u op aangedrongen, dat gij met haar naar deze plaats zoudt gaan?” vraagt de deurwachter. Ja, dat heeft zij gedaan en wel met veel beleid en liefde. „En zoals mijnheer ziet, ben ik gekomen; en indien er nog enige gelegenheid is om genade en vergeving van zonden te erlangen, ach, ik smEEK u, laat ze uw arme dienstmaagd dan ten deel mogen vallen”.

Allengskens is Barmhartigheid door haar hart boetvaardig uit te storten weer een beetje op kracht gekomen. De ademtucht des gebeds is voor het geestelijke leven van grote betekenis.

Nijkerk

R. Kok

## De waarheid van schepping en val

14.

### *Een vreemde vergelijking*

We lezen in Genesis 1 van het uitspansel en van het eerste mensenpaar. Op de tweede scheppingsdag schiep God het uitspansel: „En God zeide: Daar zij een uitspansel in, het midden der wateren en dat make scheiding tussen wateren en wateren”. Aan het einde van Gods scheppende arbeid lezen we van het eerste mensenpaar: „En God schiep de mens naar Zijn beeld, naar het beeld Gods schiep Hij hen; man en vrouw schiep Hij ze”.

Van kind af aan hebben we deze geschiedenis gehoord. We zijn er in zekere zin mee vertrouwd geworden. We weten van het uitspansel en we weten van het eerste mensenpaar. Nooit zal iemand onder ons eraan gedacht hebben om het verhaal van de schepping van het uitspansel te gebruiken om de geschiedenis van de schepping van Adam en Eva in twijfel te trekken. Aldus echter wel Prof. Dr. H. M. Kuitert in zijn boekje: „Verstaat gij, wat gij leest?” Hij stelt naast elkaar: het uitspansel en het eerste mensenpaar.

Op zichzelf is er uiteraard geen bezwaar tegen dit naast elkaar stellen. Er is veel voor te zeggen, dat het uitspansel gezien wordt in verband met de door God geschapen mens. Het behoort, dacht ik, tot de Goddelijke bedoeling van de schepping van het uitspansel, dat de beelddrager Gods óók in dat werk van Zijn handen zijn Schepper zou grootmaken. Echter, daarom stelt Prof. Kuitert het uitspansel niet naast het eerste mensenpaar. We moeten leren zien, dat het eerste mensenpaar net zo goed als het uitspansel behoorde tot de „kennisbagage” van de tijd, waarin de schrijver van Genesis 1 en 2 leefde! Dan zullen we, volgens deze professor, niet zoveel moeite meer hebben met het al of niet bestaan van Adam en Eva.

Ieder zal het begrijpen waarom Prof. Kuitert

juist het uitspansel vergelijkt met het eerste mensenpaar. Uiteraard vergelijkt hij niet uit de scheppingsgeschiedenis de vissen, vogels of andere dieren met de eerste mensen. Die vissen enz. hebben een werkelijk bestaan. Nu is zijn redenering betrekkelijk eenvoudig: „Het uitspansel bestaat.... niet. Het blauw, dat zich boven ons hoofd koepelt, is geen uitgespannen doek of iets van die aard, maar een lichteffect, dat te vergelijken is met het groen van helder water”. Nu wordt de vergelijking gemaakt met het eerste mensenpaar. Het uitspansel hoorde thuis in de leefwereld van de schrijver van Genesis 1 en 2, maar óók Adam en Eva waren een deel van die leefwereld.

Deze vergelijking ligt zo ongeveer in dezelfde lijn van het gesprek tussen een gemeentelid en een predikant aan het begin van dit boekje. In dat gesprek merkt het gemeentelid op, dat we de eerste hoofdstukken van Genesis letterlijk op moeten vatten. De predikant wijst zijn lid op Genesis 3 : 21, dat de Heere God voor Adam en zijn vrouw rokken van vellen maakte en vraagt of we dát moeten lezen zoals het er staat. Het gemeentelid antwoordt, dat dat heel wat anders is. We gaan nu in dit artikel niet in op de vraag of dit gemeentelid met het laatste gelijk heeft, maar zien hier door de schrijver eenzelfde methode toepassen. Overigens kan ik deze methode niet bewonderen.

Terecht kunnen we hier spreken van een vreemde vergelijking. Wat het uitspansel betreft mogen we verwijzen naar de uitlegging van Calvijn van Genesis: „Hier wilde Gods Geest elk zonder onderscheid onderwijzen en wel op die manier, dat van deze geschiedenis der schepping in waarheid geldt, wat Gregorius valselijk en verkeerd zegt van de beelden en schilderijen, dat het een boek der

leken is. Derhalve dient alles wat Mozes verhaalt tot opsiering van dit schouwspel, dat hij ons voor ogen schildert". Calvijn wil dus dat we hier zien het wereldbeeld van de aanschouwing. De geschapen wereld is een boek voor de eenvoudigen. Het gaat erom, dat de Heilige Geest het scheppingsverhaal gegeven heeft zoals wij die wereld elke dag zien en waarnemen.

Het is bekend, dat het uitspannel verschillend verklaard wordt. In verschillende verklaringen van Genesis kunt u hierover uitvoerig ingelicht worden. Het best kan wel vertaald worden: het firmament. Hier is de gedachte aan een doek, dat ontrold is en uitgespannen. Denk aan Psalm 104, waar de dichter van de God der schepping zingt: „Hij rekt de hemelen uit als een gordijn”.

Van groot belang is in dit verband de bovenstaande opmerking van Calvijn. God spreekt hier tot eenvoudigen. Om de waarheid voor te stellen. Het wereldbeeld van de aanschouwing was voor Mozes en voor hen tot wie hij onmiddellijk sprak, niet anders dan voor ons. Wij zien met onze ogen het uitspannel, het firmament net zo goed als in de dagen, dat het eerste Bijbelhoofdstuk gegeven is. Zo is het voor ons werkelijkheid.

Iets anders is het de bedoeling Gods hier te verstaan. Alleen door het levend geloof door de Heilige Geest gewerkt, wordt een mens diep verootmoedigd bij het zien van het uitspannel en alles wat God daaraan laat schitteren. Zo wordt God verheerlijkt om Zijn wond're daden.

Hoe leeg wordt dan de beschouwing van Kuitert. Allereerst al door aan het uitspannel zelf niet meer waarde te hechten, maar dan ook door deze geheel scheve vergelijking. God heeft een mens van vlees en bloed geschapen en zichtbaar én tastbaar onder het firmament gesteld.

Het is opmerkelijk hoe juist de laatste tijd veel aandacht aan de zgn. nieuwe opvatting van de Bijbel besteed wordt. Zaterdag vóór Pasen waren er twee vergaderingen voor de jeugd, waar Gods Woord in het middelpunt stond. Op de Bondsdag van de gereformeerde jeugdorganisatie wordt beweerd, dat de nieuwere bijbelbeschouwingen de bijbelse boodschap een nieuwe kans geven. Zo worden de jongere mensen bedrogen. Eerst de boodschap uithollen en het gezag van Gods Woord wezenlijk wegnemen. Waar gaan we heen? Dan was er gelukkig een beter geluid. Op de Bondsdag van de jeugdverenigingen van de Gereformeerde Gemeenten werd op dezelfde dag gesproken van het verraderlijke mom van „beter verstaan van Gods Woord” of „verdieping van het geloof”. Die taal hebben we nodig in deze dagen. Om ook onze jongere mensen niet over te geven aan deze dingen.

D. Slagboom

## Verslagenheid in Urk

U zult allen gelezen of gehoord hebben van de zo droeve omstandigheden in Urk, wegens het vergaan van de kotter 204. De gehele bemanning, bestaande uit vijf personen, is omgekomen. Het zijn: de schipper Cornelis de Boer en zijn beide zoons: de zeventienjarige Meindert en de vijftienjarige Willem-Jan, de negentienjarige Jan van der Lee en de drie-entwintigjarige Sjouk Vink. Groot is de smart in dit verlies. Allerpijnlijkst wel voor mevrouw De Boer, die in één slag haar geliefde man en beide jongens moet missen, alhoewel zij wonderlijk door de Heere gesterkt wordt, zoals we schreven in deze catechisatie-les. Het gezin behoort tot onze gemeente.

Het medeleven is hier op Urk bijzonder. Dan blijkt Urk wel een gemeenschap te zijn. Veertig kotters zijn sinds zondag bezig om de lijken trachten op te vissen. Daarmede zijn duizenden guldens gemoeid, maar die heeft men er spontaan voor over. Nu we dit schrijven (dinsdag 15 april) is alles nog zonder resultaat. Duikers zijn werkzaam om in de onder water liggende kotter te komen, die echter steeds bemoeilijkt zijn door de nog te

woelige wersomstandigheden op zee. Men vermoedt sterk, dat de lijken zich in de kotter bevinden. Geve de Heere, dat zij gevonden mogen worden, want het niet-terugvinden is zo erg voor de nabestaanden.

Het is een bijzondere roepstem en sprake Gods. Naar de vissersvakkunde kan eigenlijk het vergaan van een zee-kotter op het IJsselmeer niet mogelijk zijn. Maar..... het is gebeurd! En dat..... vlak bij de haven. Een aangrijpende les tot ernstig zelfonderzoek.

Sterke en ondersteune de Heere de diep-bedroefde families en heilige Hij deze ernstige roepstem aan onze harten, om vóór- en toebereid te worden voor de grote eeuwigheid! Er is slechts één schrede tussen ons en de dood.

Gedenken we de diep-getroffenen in onze gebeden.

Urk

Ds. H. van Leeuwen

## Naar de Catechisatie

56.

### DE VOORZIENIGHEID GODS (slot)

Gaven we de vorige les aan als laatste les over de voorzienigheid Gods, we zijn er niet aan toe gekomen de derde nuttigheid van dit omvangrijke stuk te behandelen, wat wij nu willen doen: IN HET TOEKOMENDE: VERTROUWEN OP GOD.

Deze geloofswerkzaamheid hangt ten nauwste samen met de beide voorgaande zaken: in tegenspoed geduldig en in voorspoed dankbaar te zijn.

Wie in tegenspoed onder 's Heeren doen mag buigen en verenigd mag worden met de heilige wil des Heeren of in voorspoed met de weldaden in de Heere mag eindigen, verlegen en verbroken onder de goedertierenheden Gods, krijgt „krediet” op die God, om alle verwachting op Hem alleen te stellen: blind in de toekomst en ziende in het gebod.

Dit is openbaring van het stille geloofsvertrouwen om met alle noden en zorgen zich aan Gods hand toe te betrouwen, zoals de dichter van Psalm 62 zingt

Doch gij mijn ziel, het ga zo't wil,  
Stel u gerust, zwijgt Gode stil,  
Ik wacht op Hem, Zijn hulp zal blijken.

Het echte vertrouwen is niet die stoïcijnse gelatenheid, zoals wel eens gezegd wordt: je moet het maar overgeven, er is toch niets aan te doen, zoiets als we opmerkten bij de 54e les over „in tegenspoed geduldig” te zijn.

Neen, het ware vertrouwen kenmerkt zich in een ootmoedige, hartelijke overgave van het hart aan de Heere, wat de toekomst betreft. De toekomst leggen in Gods hand! Het is wat de apostel schrijft in Filippenzen 4 : 6: „Weest in geen ding bezorgd, maar laat in alles uw begeerten door bidden en smeken, met dankzegging bekend worden bij God”.

Deze gezindheid en gestalte van het hart vloeit voort uit het „geduldig zijn in tegenspoed”, zo merkten we al op.

En hier houdt het redeneren op, ook moet dan het „vlees” zwijgen. Dit vermag alleen Gods genade!

We mochten dit kennelijk bevinden bij de zwaar beproefde weduwe hier in onze gemeente, die getroffen werd door het smartelijk verlies van haar man en twee zoons, een jongen van 15 jaar en een jongen van 17 jaar en zulks in één slag door het vergaan van hun kotter, niet ver van de haven van Urk. Daarbij zijn ook de twee andere knechts omgekomen, jongens van 19 en 23 jaar. Die van 19 jaar kerkte ook meermalen bij ons. Ieder gevoelt vanzelf zijn eigen verlies, maar voor die weduwe is toch de slag het allerpijnlijkste. U kunt begrijpen hoe we tegen dit bezoek opzagen. Maar wat heeft de Heere het wel gemaakt. Ze mocht getuigen: de Heere heeft geen onrecht gedaan. Zeer bijzonder wordt deze moeder ondersteund in deze diepe weg. We mogen zeggen: de Heere heeft honing aan de roede gedaan. En nu zal zeker het gemis straks zich wel dieper doen gevoelen wanneer deze spanningsvolle dagen voorbij zijn. De

Heere geeft echter precies wat genoeg is in de dadelijke omstandigheden. Maar de Heere zegt ook in Zijn Woord: „In zes benauwdheden zal Hij u verlossen en in de zevende zal u het kwaad niet aanroeren”, Job 5 : 19.

„Wat de toekomst brengen moge”.

Ja, we willen wel eens het gordijn wegschuiven. Vragen rijzen op: hoe zal het gaan? Maar rijk is de genade, die het hart vervult met het TOEVOORZICHT, waarvan onze Heidelberger spreekt in zondag 10. Het is dat toevóórzicht op die getrouwe Vader in Wiens hand alle schepselen alzo zijn, dat zij tegen Zijn wil zich noch roeren, noch bewegen kunnen.

Het is de heilige onbezorgdheid, waarmede men alle zorgen en noden in 's Heeren zorgende en alvervullende hand mag leggen.

„Nu dan, o Heere, wat is 't dat ik verwacht? Mijn hoop staat op U alleen”. Zo belijdt de dichter van Psalm 39.

Deze heilige onbezorgdheid betekent niet om zorgeloos te zijn. In dit opzicht geldt het: „bidt en werkt”. De Heere laat alles in de zomer rijpen, opdat men het voor de winter zou hebben. Maar de rijke dwaas wilde zijn goederen voor jaren opleggen. Maar in diezelfde nacht eiste God zijn ziel op!

Arm is de mens, die het verwacht van zijn polis, van de mensen, van zichzelf.

Het toevóórzicht van het geloofsvertrouwen doet afzien van alles wat geen steun kan zijn en van wat geen vaste waarborg geeft, maar doet de zegen verwachten van de Heere, Die weet wat nuttig en nodig is en wat het beste is. Onze berekeningen falen nogal eens. Daarom:

Zalig hij, die in dit leven,  
Jakobs God ter hulpe heeft.  
Hij, die door de nood gedreven,  
Zich tot Hem om troost begeeft,  
Die zijn hoop in 't hach'lijkst lot  
Vestigt op de Heer', zijn God.

Urk

v. Leeuwen

## Voor de jeugd

### Beste Jongelui,

Het probleem, dat we jullie de vorige keer in het uitzicht stelden en waar een vriend te Zw. mee zat, is het volgende:

Hij heeft wel eens nagedacht over de ouderdom van de aarde. Want volgens de Bijbel moet de aarde plm. zesduizend jaar oud zijn, terwijl de wetenschap spreekt over miljoenen jaren. Hij wil dan nog niet uitgaan van de evolutietheorie van Darwin, want een gewoon H.B.S.- of Mulo-aardrijkskundeboekje — ook dat van een christelijke school, dat het b.v. over de ijstijden en steenkoolvorming heeft — spreekt er zo over. Wanneer dit vraagstuk aan de orde komt, dan hoor je wel eens als „dooddoener”: Wie zegt dat de scheppingsdagen vierentwintig uur duurden?

Onze vriend zou daar wel eens iets meer van willen weten. En hij houdt niet van „dooddoeners”. Dat laatste daar ben ik blij om. Ik houd daar ook niet van.

Deze vraag is er weer een bewijs van hoe moeilijk het voor onze jonge mensen in deze tijd is. Vooral voor jonge mensen die studeren. En dat zijn er heel wat tegenwoordig. Laatst hoorde ik van iemand, die het weten kan (een directeur van een kweekschool), dat het 63 pct. is van de jonge mensen, dat studeert. En al deze jonge mensen komen met deze dingen in aanraking.

Voor het ongeloof schept dit direkt geen vragen. Want de massa aanvaardt zonder meer datgene wat de zgn. „wetenschap” voorschrijft. Doch voor de jongens en meisjes, die van „christelijken huize” zijn, wordt het moeilijker. Ze krijgen van huis uit de wetenschap mee, en waarschijnlijk vertelt de dominee het ook zo nog op de catechisatie, dat de aarde plm. zesduizend jaar oud is. En dan komt men op school heel andere getallen tegen. Er wordt dan nog bij gezegd, dat al die gegevens uit die boekjes berusten op onder-

zoekingen en boven alle twijfel verheven zijn. Hoe moet dat nu? Wat moet men nu geloven? Heeft de Bijbel gelijk of moet ik aannemen datgene wat als „uitgemaakt wetenschappelijk” mij wordt voorgeschoteld?

Er zijn er die willen de Bijbel vasthouden en ook de wetenschap tegemoet komen. Men maakt dan van de zes scheppingsdagen maar tijdperken. Die kan men dan erg lang maken natuurlijk. Men haalt er dan de Bijbel ook nog bij. Laatst vertelde een jongeman mij, die ook heiligen had om in die richting de oplossing te zoeken, dat er toch ook in de Bijbel staat: Duizend jaren zijn bij de Heere als één dag. Zie je wel, dominee, aldus het commentaar, waarom kunnen die dagen dan geen tijdperken geweest zijn? Ik heb toen tegen deze vriend gezegd: Er staat in het vierde gebod: Zes dagen zult gij arbeiden en al uw werk doen..... want in zes dagen heeft de Heere de hemel en de aarde gemaakt..... Maak nu van die dagen maar tijdperken, maar dan ook eerlijk de konsekwentie daarvan trekken. Je moet dan ook „zes tijdperken” gaan werken en daarna mag je gaan rusten. Onze vriend zou dan wel „heel lange dagen moeten maken”. Neen, als het zo moest, dan hield hij het maar weer liever op gewone dagen van vierentwintig uur.

Nu, daar wilde ik het ook maar op houden. Als je gelooft, dat God, de Schepper almachtig is, dan geeft dit helemaal geen problemen. Want Hij spreekt, en het is er, Hij gebiedt en het staat er, Hij roept de dingen, die niet zijn, alsof zij er waren.

Vanuit het geloof in de almacht Gods kan ik ook rustig stellen, dat de ouderdom van de aarde plm. zesduizend jaar is, zoals dat uit de gegevens van Gods Woord te berekenen valt. Ja maar de resultaten van de wetenschap dan? Die komt met heel andere getallen en die staan vast. Dat is een uitgemaakte zaak. Ja kijk, dat is nu maar net de vraag. Is het een uitgemaakte zaak, wat de wetenschap zegt te hebben vastgesteld? En dan moet ik zonder meer zeggen: Neen!

In dit verband heb ik gedacht aan het lijden van de Heere Jezus. De lijdensweken zijn nog maar pas achter de rug. Men heeft tegen het „Vleesgeworden Woord”, de Heere Jezus, vele *false* getuigen opgeroepen. En deze waren in hun getuigenis niet eenparig. Een bewijs, dat ze *vals* waren. De achtergrond was: haat tegen het „Vleesgeworden Woord”, de Heere Jezus. We hebben nu het „Woord geworden Vlees”, de Bijbel. En nu komen er weer heel veel getuigen opdruven tegen dat „Woord geworden Vlees”. Ze zeggen: De Bijbel zegt dit en de Bijbel zegt dat, en dat klopt allemaal niet. Want volgens de wetenschap is het zo.

Het eigenaardige is dat al deze „getuigenissen” ook nu niet eenparig zijn. Want de één spreekt van miljoenen jaren en de ander spreekt van miljarden jaren en een derde gaat zo ver, dat hij er geen getal meer voor weet te vinden. Ze doen uiteindelijk allemaal een slag in de ruimte, door te beginnen met: Er was eens..... Zo begint een sprookje ook.

Het niet-eenparig-zijn der getuigen leert mij ook nu, dat de getuigen *vals* zijn. Op de achtergrond zie ik dan ook niets anders, bewust of onbewust, dan vijandschap tegen de Bijbel, het Woord van God, waar men niet eenvoudig voor buigen wil.

De geschiedenis van de wetenschap leert, dat de ene geleerde de zorgvuldig opgebouwde theorie van de andere geleerde weer onderste boven werpt. Wat de één na jaren onderzoeken heeft gemeend te moeten vaststellen, dat staat na een jarenlang onderzoek van de ander helemaal niet vast.

Ja maar, hoe verklaart u dan die aardlagen, enz.?

Ik geloof in een almachtig God. Ik geloof ook in een alwetend God. Hij heeft van eeuwigheid af alles overzien. Hij kende ook de behoeften van deze tijd. Is het niet mogelijk, dat er door de zondvloed zodanige omkeringen onder het wateroppervlak hebben plaats gehad, dat de dieren, die door de zondvloed zijn omgekomen, honderden ja duizenden meters diep door de Heere Zelf zijn begraven geworden? Daarvan ontdekt men dan nu de

afdrukken in steenkoolmijnen enz.

Vergeet niet, dat er veel beurd is dan de wetenschap tot nu toe heeft „ontdekt”. Zo hebben, volgens de krant, geleerden vastgesteld(?), dat de Indonesische eilanden een 6000 km zijn verhuisd in de loop der eeuwen. Al die eilanden moeten vroeger ook één vast stuk land gevormd hebben. Ik kan dit niet nagaan. Ik weet ook niet of het waar is. Ik bedoel alleen maar, dat men met al zijn „ontdekkingen” nog lang niet klaar is.

Dit laat mij juist de grootheid Gods zien. Hij laat de dingen de mensen „uitvinden”. Hoe komt het, dat zij dit kunnen? Omdat God al deze dingen in de schepping gelegd heeft, tot verheerlijking van Zichzelf.

Doch de aan God ontzonken mens verheerlijkt er God niet door, maar..... zichzelf en veracht..... God, hetzij openlijk of bedekt.

We mogen van de wetenschap een dankbaar gebruik maken voor zover het ons niet in strijd brengt met het Woord van God. Wie alles vanuit het licht van Gods Woord beziet, ziet Gods grootheid schitteren ook in de resultaten van de natuurwetenschap.

Des Heeren werken zijn zeer groot.  
Wie ooit daarin zijn lust genoot,  
Doorzoekt die ijverig en bestendig.

Hoe moet dat dan met die boekjes, waaruit ik leren moet voor mijn examen? Als die in strijd zijn met Gods Woord, mag ik dat dan wel leren?

Ik zou zeggen: Je mag het leren, waarom niet? Ik moet ook weten wat het communisme leert, zonder nog in de leer van het communisme te geloven. Zo mag je ook leren wat die boekjes voorschrijven, dan weet je hoe de „ongelovigen” er over denken. Er is niemand, die je kan verplichten alles te geloven wat men je laat leren. Geloven moet je wat Gods Woord zegt, onvoorwaardelijk!

Als je het zo ziet, behoeft je niet in een gewetenskonflikt te komen.

Ik hoop door dit schrijven, jongens en meisjes, jullie een klein beetje de weg gewezen te hebben in dit labyrint van vragen. Er zullen nog wel heel veel vragen zijn blijven zitten. Ik kan ook alle vragen niet oplossen. Maar is dat zo erg? Het „kinderlijk” geloof zegt: Wat ik met mijn eindig verstand niet kan bevatten, daarvan geloof ik, dat het bij God in orde is. Zijns verstands is geen getal, d.w.z.: Het is niet uit te spreken.

Wie dat gelooft, vindt met al zijn vragen zijn rust in God.

Uw vriend,  
Ds. H. C. v.d. Ent

## KERKNIEUWS

Arnhem

Volgens berichten heeft de kerk van Arnhem zich van het verband van onze kerken losgemaakt. De juiste toedracht is ons nog niet bekend. Ook zijn we thans niet voldoende op de hoogte van de oorzaak (zaken), die tot deze losmaking hebben geleid om een goed oordeel hierover te kunnen vormen. Wel hebben we sterk de indruk, dat het gebeurde rondom de stichting van een station vanuit Doesburg in de directe omgeving van het kerkgebouw van de gemeente te Arnhem een belangrijke rol heeft gespeeld. We moeten het betreuren, dat we weer een gemeente verliezen, die vele jaren verkeerd heeft onder een schriftuurlijk-bevindelijke bediening des Woords. We vragen ons af of wel alles gedaan is om deze breuk te voorkomen. We zouden het toejuichen wanneer alsnog wegen konden worden gevonden om de breuk te helen.

B.

## Uit een dagboek

8

’k Heb net gelezen Romeinen 7.

Wat beschrijft de lieve apostel Paulus dat geloof toch dierbaar. Het heeft mijn ziel verkwikt. Het goede, dat ik wil, dat doe ik niet, maar het kwade, dat ik niet wil, dat doe ik. Die lieve Paulus, wat had hij het goed van de hemel geleerd. Ik moest het hem nastamelen. O, die zonde, die zonde! Maar aan de andere kant, die lieve Middelaar, Die het volkomen volbracht heeft en zo volbracht, als hadden we nooit zonde gedaan.

Och, ik kan me hier soms ziek wenen over de zonden, als ze zo’n pijn kunnen doen. Wat hebben ze Hem gekost, die lieve Middelaar.

nu is er door Hem een vrije toegang tot de troon der genade.

Soms kan ik voor mijzelf schrikken, als ik eens een ogenblik de ruimte mag zien in dat volbrachte werk en mag zien dat door Hem de Vader geen zonde meer ziet in Zijn Jakob, en geen overtreding in Zijn Israël; dan nooit te slecht voor dat dierbaar bloed!

Dan denk ik wel eens: ik denk toch niet te ruim? En word ik er van binnen mee aangevallen.

Maar zo dikwijls ga ik dood en dor over de aarde, geen ogen om te zien en oren om te horen, een hard hart en dat is het ergste dat er is. O, kon ik de Heere eens grootmaken en prijzen om dat grote werk, dat Hij gewrocht heeft, dat Hij een weg heeft uitgedacht om zondaren — waar ik de voornaamste van ben — zalig te maken.

Straks zullen we er van zingen: Door U, door U alleen, om dat eeuwig welbehagen.

O, de engelen zijn begerig om in dat wonder in te zien, maar dat kunnen ze niet, want zij zijn niet gevallen. Daar kunnen alleen de verlost, de gekochten van zingen, eeuwig zingen, eeuwig buigen en eeuwig bewonderen. Het Lam, Dat geslacht is, is waard te ontvangen alle eer, lof en aanbidding.

’k Zal dan gedurig bij U zijn,

In al mijn noden angst en pijn.

U al mijn liefde waardig schatten,

Wijl Gij mijn rechterhand woudt vatten.

Wat voel ik me een vreemdeling hier op aarde. Gisteren heeft de Heere mijn ziel verkwikt en weer opgericht in Zijn bedehuis na een lange tijd. Ik liep zo ellendig over de wereld. O, wie en wat is de mens, dat Gij zijner nog denkt!

Maar gisteren verscheen Hij zo lieflijk en dierbaar onder het preken in mijn ziel. Ik mocht al mijn zonden en ellende op Hem werpen, en ik kreeg Hem te zien in Zijn grote liefde. Ik kan het niet schrijven hoe het was, mijn pen is te arm, maar ik kreeg verlangen om eeuwig bij Hem te zijn. Verlost van mijzelf, dat is van het grootste kwaad, om dan eeuwig dat lieve Lam te bedoelen, Die ook mij, de snoodste en ellendigste, gekocht heeft en gewassen en gereinigt in dat dierbare bloed.

AALST — BOMMELERWAARD  
Chr. MAVOSCHOOL

Gevraagd m.i.v. 1 aug. 1969

### twee leerkrachten

in een volledige betrekking, bevoegd voor engels of frans en bij voorkeur met belangstelling voor de zaakvakken.

Voor inl. en soll. de directeur der school: A. van Baalen, Vrijheidslaan 13, Brakel (Gld.), tel. 04187-407.

### STICHTING REFORMATISCHE PUBLIKATIE

Uitgaande van bovengenoemde Stichting, gevestigd te Driebergen zal een streekbijeenkomst worden gehouden D.V.: zaterdag 3 mei a.s. in het kerkgebouw „Sealtiel”, Nieuwstraat 74, Leerdam. Aanvang 2.30 uur.

Sprekers:

1. Ds. M. van Beek, pred. der Geref. Gem. in Nederland te Ophemden: openingswoord.
2. Dhr. K. Ch. Ederveen, bestuurslid, Utrecht.
3. Ir. B. J. van der Vlies, Utrecht
4. Ds. H. J. C. H. Zwijnenburg, pred. der Chr. Geref. Gem. te Goudersak: slotwoord.

Kollekte voor het Reformatorisch Dagblad

Alle belangstellenden, ook vrouwen, worden hartelijk uitgenodigd deze bijeenkomst bij te wonen.

Degenen, die verhinderd zijn om deze voorlichtingsmiddag te bezoeken, kunnen onderstaande bon inzenden aan: Heicop 6, Kockengen of aan Bosstraat 21 te Driebergen. Bij voorbaat dank.

BON  
Ondergetekende:

Naam: .....

Adres: .....

Woonplaats: .....  
geeft zich op als abonnee op het Reformatorisch Dagblad.

Ondertekening: